

Fiche 1: SOLVIT-actieplan

1. Algemene gegevens

a) Titel voorstel

Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's – Actieplan ter versterking van SOLVIT: de voordelen van de eengemaakte markt bereikbaar maken voor burgers en bedrijven

b) Datum ontvangst Commissiedocument

2 mei 2017

c) Nr. Commissiedocument

COM(2017) 255

d) EUR-Lex

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52017DC0255>

e) Nr. impact assessment Commissie en Opinie Raad voor Regelgevingstoetsing

SDW(2017) 210

f) Behandelingstraject Raad

Raad voor Concurrentievermogen

g) Eerstverantwoordelijk ministerie

Ministerie van Economische Zaken

2. Essentie voorstel

Deze mededeling is onderdeel van het nalevingspakket, een pakket met twee wetgevende voorstellen en een actieplan ter verbetering van SOLVIT.

Deze mededeling bevat een aantal aanbevelingen om SOLVIT te verbeteren. Ter uitvoering van de interne marktstrategie¹ kondigde de Commissie aan nauw met de lidstaten te zullen samenwerken voor de naleving van de regels van de interne markt met bijzondere aandacht voor de versterking van bestaande instrumenten zoals SOLVIT.

SOLVIT is een gratis dienst die sinds 2002 door de nationale overheid van elke EU-lidstaat en IJsland, Liechtenstein en Noorwegen wordt verstrekt. SOLVIT werkt met korte termijnen en biedt EU/EER-burgers en -bedrijven pragmatische oplossingen wanneer zij problemen ondervinden in verband met

¹ Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's, De eengemaakte markt verbeteren: meer mogelijkheden voor mensen en ondernemingen, COM(2015) 550 final van 28 oktober 2015.

de erkenning van hun EU-rechten door overheidsinstanties, met name bij grensoverschrijdend verkeer en zakendoen in de EU. SOLVIT behandelt alle grensoverschrijdende problemen die verband houden met de vier vrijheden van verkeer (van personen, goederen, diensten en kapitaal) en beleid dat daar nauw mee samenhangt (zoals belastingen, werkgelegenheid, sociaal beleid en vervoer). De SOLVIT-centra in verschillende lidstaten proberen om samen met verantwoordelijke nationale autoriteiten een praktische oplossing te vinden. Er mag geen sprake zijn van al lopende gerechtelijke procedures. In dat geval kan SOLVIT niets meer doen. Het netwerk wordt door de Europese Commissie gecoördineerd. Sinds de start van het netwerk in 2002 is SOLVIT uitgegroeid tot een middel om EU/EER-burgers en bedrijven te helpen hun problemen op de interne markt op te lossen.

De mededeling bevat een aantal voorstellen om SOLVIT te versterken op drie terreinen die zowel op het niveau van de EU als in de lidstaten moeten worden gerealiseerd. De aanbeveling richt zich op het versterken van SOLVIT door I) de kwaliteit van dienstverlening verder te verbeteren, II) promotie van SOLVIT en III) de rol van SOLVIT bij de handhaving van EU-recht te versterken. Zo wil de Commissie bijvoorbeeld via terugkoppeling de kwaliteit van SOLVIT verbeteren. Ook wil de Commissie regelmatig contact leggen met intermediaire organisaties. Daarnaast wil de Commissie de haalbaarheid van het 'once only principle' verkennen.

3. Nederlandse positie ten aanzien van het voorstel

a) Essentie Nederlands beleid op dit terrein

Nederland, met een internationaal georiënteerde economie, heeft zich altijd voorstander getoond van een goed functionerende interne markt in Europa.² Voor het kabinet is het versterken van de interne markt daarom een prioriteit. Volgens het kabinet ligt er met name op het gebied van handhaving van de regels op de interne markt nog een groot onbenut economisch potentieel. Op Europees niveau is Nederland dan ook voorstander van een ambitieuze aanpak voor de verdere versterking van de interne markt. Het kabinet is positief over de grotere aandacht van de Europese Commissie voor daadwerkelijke uitvoering van Europese regels. Regels krijgen immers pas betekenis als ze worden toegepast en uitgevoerd. Het is een belangrijke randvoorwaarde voor het goed functioneren van de interne markt voor burgers en bedrijfsleven.

Het nalevingspakket waarvan onderhavig voorstel onderdeel is een stap in de goede richting, maar er is meer nodig om structureel een grotere inzet op handhaving te bewerkstelligen. Daarbij gaat het vooral om het creëren van meer transparantie over de implementatie en de handhaving zowel door lidstaten als de Europese Commissie. Met meer transparantie kan ook de basis gelegd worden voor meer politiek commitment door elkaar aan te spreken en actie te ondernemen waar nodig.

² Raadsconclusies van de Raad voor Concurrentievermogen van 2 februari 2016, tijdens het Nederlands Voorzitterschap, document 6260/16. <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-6622-2016-INIT/en/pdf>.

Nederland heeft daarom de voorkeur om het bestaande Single Market Scoreboard³ te verbeteren door kwalitatieve gegevens over de prestaties van lidstaten toe te voegen en de frequentie van het uitbrengen ervan te verhogen. Het Single Market Scoreboard biedt nu wel kwantitatief vergelijkingsmateriaal, maar duiding ontbreekt: waarom is er in bepaalde gevallen een achterstand en wie kan er wat aan doen om deze weg te nemen? Is implementatie goed en volledig uitgevoerd of niet? Wanneer deze informatie bekend is, kunnen de handhavingstekorten op de interne markt efficiënter aangepakt worden. Ook zou dit instrument inzicht moeten bieden in het handhavingsbeleid van de Europese Commissie. Het kabinet wil graag de mogelijkheden onderzoeken hoe ook in Raadsverband tot betere handhaving kan worden gekomen opdat er meer politieke aandacht komt voor (het door de Commissie te bewerkstelligen van) naleving van EU-regels. Door dit onderwerp ook met regelmaat op de Raad van Ministers te agenderen, wordt rekenschap over de toepassing van EU-regels door de lidstaten afgedwongen en kunnen lidstaten de Europese Commissie gezamenlijk aanspreken op haar handhavingsbeleid.

b) Beoordeling + inzet ten aanzien van dit voorstel

Voor wat betreft deze mededeling is Nederland overwegend positief over de ambitie van de Commissie. Het SOLVIT-actieplan bevat een aantal voorstellen om het SOLVIT-netwerk beter te laten functioneren. Het actieplan straalt ten algemene ambitie uit, maar een aantal voorstellen behoeft nog wel nadere uitwerking. Het kabinet hecht belang aan de efficiënte kennisuitwisseling tussen SOLVIT-centra door de voorgestelde interactieve tools. Het kabinet vraagt zich echter af wat de Commissie precies bedoelt met SOLVIT-centra 'antennes'. Nederland steunt de Commissie in haar voornemen om SOLVIT-centra makkelijker te laten schakelen met specifieke dossierhouders bij de Commissie.

Hoewel SOLVIT talrijke problemen voor burgers en bedrijven heeft kunnen oplossen, moet er volgens het kabinet meer gebeuren om de volledige potentie van het systeem als probleemoplossingshulpmiddel te verwezenlijken. Wat volgens Nederland ontbreekt in deze mededeling is een voorstel over hoe de Europese Commissie daadwerkelijk follow-up geeft aan onopgeloste SOLVIT-klachten. Zo maakt de Commissie niet duidelijk wat zij doet met ongewillige nationale instanties die weigeren om medewerking te verlenen aan het informele traject van bemiddeling van SOLVIT en het EU-recht onjuist blijven toepassen.⁴ De follow-up zou verder opgepakt kunnen worden in Raadsverband zoals eerder besproken. Deze klachten worden namelijk geregistreerd in het EU-brede Interne Markt-Informatiesysteem (IMI). SOLVIT heeft daarmee een monitoringfunctie voor de Commissie over de toepassing van Europees recht door de lidstaten. Daarnaast zou de Europese Commissie volgens Nederland transparanter moeten zijn in haar handhavingsbeleid. Het kabinet zou bijvoorbeeld graag willen weten hoe vaak onopgeloste SOLVIT-klachten leiden tot het starten van een inbreukprocedure tegen lidstaten.

³ Het Scorebord van de interne markt is gebaseerd op uitgebreide verslagen over 13 governance-instrumenten, waaronder instrumenten om toe te zien op de juiste omzetting van EU-richtlijnen, inbreukprocedures te analyseren en netwerken voor administratieve samenwerking en verschillende informatie- en probleemoplossende diensten te ondersteunen.

⁴ Dit betekent niet dat het kabinet inzage wenst in EU-Pilots die tussen de Commissie en de lidstaten lopen.

Een aantal acties behoeft nog nadere uitwerking. Zo wil de Europese Commissie via verschillende bestaande geldstromen en programma's (COSME, Structural Reform Support-programma) SOLVIT-centra ondersteunen op het vlak van o.a. training. Verder behoeft het voorstel van een in te voeren arbitrageprocedure bij verschillen van mening tussen SOLVIT-centra nog nadere uitwerking. Nederland steunt het idee en het sluit ook aan bij eerder vanuit Nederland gedane suggesties.

De Commissie wil via terugkoppeling van indieners van klachten de kwaliteit van de SOLVIT-dienstverlening verbeteren. Het kabinet mist echter de uitwerking hiervan. Het kabinet steunt het punt van de Commissie om de bekendheid van SOLVIT te vergroten, met name onder bedrijven door gerichte activiteiten en werkt daar zelf aan.

In de mededeling stelt de Commissie dat zij regelmatig contact zal leggen met intermediaire organisaties. Het is onduidelijk om welke intermediaire organisaties het hier gaat. Daarnaast vraagt Nederland zich af hoe deze organisaties de zaken direct kunnen gaan volgen in verband met de bescherming van persoonsgegevens die gemoeid gaan met de SOLVIT zaken.

Tot slot wil de Commissie de haalbaarheid verkennen van het 'once only principle', waarbij burgers en bedrijven gegevens nog maar één keer hoeven aan te leveren en deze vervolgens hergebruikt mogen worden. Het kabinet is kritisch ten aanzien van de uitvoering van dit principe, zowel qua ICT, financiën als bescherming van persoonsgegevens.

c) Eerste inschatting van krachtenveld

Nederland bevindt zich in het gezelschap van een groot aantal eensgezinde lidstaten dat meer ambitie had verwacht van dit actieplan. Naar aanleiding van een informele bijeenkomst van SOLVIT-centra in Lisbon op 18 september 2015 werd de Lisbon paper⁵ geschreven door de Portugese Delegatie. Hierin werden er door lidstaten, waaronder ook Nederland, een aantal punten ten aanzien van de verbetering van SOLVIT aan de Commissie gevraagd. Zoals de follow-up van onopgeloste SOLVIT-zaken. Tijdens het Nederlands Voorzitterschap in 2016 is dit in Raadsconclusies opgenomen.

4. Grondhouding ten aanzien van bevoegdheid, subsidiariteit, proportionaliteit, financiële gevolgen en gevolgen op het gebied van regeldruk en administratieve lasten

a) Bevoegdheid

Nederland heeft een positieve grondhouding ten aanzien van de bevoegdheid. Op basis van artikel 4 lid 2 sub a VWEU is er een gedeelde bevoegdheid voor de EU en lidstaten om op te treden op het terrein van de interne markt.

⁵ Zie de Lisbon paper op <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-14268-2015-INIT/en/pdf>

b) Subsidiariteit

De grondhouding van het kabinet ten aanzien van subsidiariteit is positief. Nederland is van mening dat om de interne markt voor alle vrijheden te verdiepen, optreden en aanbevelingen op EU-niveau van de Commissie aan de lidstaten noodzakelijk is.

c) Proportionaliteit

Het kabinet beoordeelt de proportionaliteit van dit voorstel positief. Wel zouden bepaalde aanbevelingen nog nader uitgewerkt moeten worden om het doel van SOLVIT nog beter te bereiken. Zo is de follow-up van onopgeloste SOLVIT-klachten als aangegeven een belangrijk verbeterpunt.

d) Financiële gevolgen

De financiële gevolgen zijn op dit moment niet te overzien. Nederland is van mening dat eventuele EU-middelen gevonden dienen te worden binnen de in de Raad afgesproken financiële kaders van de EU-begroting 2014-2020 en dat deze moeten passen bij een prudente ontwikkeling van de EU-jaarbegroting. Eventuele budgettaire gevolgen voor de Nederlandse begroting worden ingepast op de begroting van het beleidsverantwoordelijke departement, conform de regels van de budgetdiscipline.

e) Gevolgen voor regeldruk en administratieve lasten

Er zijn geen administratieve lasten voorzien voor bedrijven, aangezien de aanbevelingen zijn gericht aan de lidstaten.